

Prishtinë, 03.04.2023

PËRGJIGJET E ZRRE-SË NË KOMENTET E KORPORATËS ENERGJETIKE TË KOSOVËS (KEK SH.A.) NË NJOFTIMIN E ZRRE NR 112/23 TË DATËS 24.02.2023

ZRRE me datën 10.03.2023 ka pranuar komentet nga KEK ne njoftimin e ZRRE me numër 112/23 të datës 24.02.2023 me të cilën është njoftuar KEK lidhur me **shkeljet e konstatuara gjatë shit-blerjes së energjisë elektrike nga gjeneratori publik “Korporata Elektroenergjetike e Kosovës” (KEK SH.A.)**.

Atëherë, më poshtë gjeni përgjigjet e ZRRE në komentet e KEK ne njoftimin e ZRRE për shkeljet e konstatuara nga ZRRE-ja:

Konstatimi i ZRRE:

- KEK SH.A., gjatë shit-blerjes së energjisë elektrike ka nënshkruar Kontrata Kornizë me shoqërit tregtare dhe degët e të cilëve nuk janë të regjistruara dhe të licencuara në Kosovë, respektivisht nuk i njihet licenca e lëshuar nga vendet përkatëse, sipas Parimit të Reciprocitetit.

- KEK SH.A., nuk ka vepruar në pajtueshmëri me Nenin 28, par.1 dhe par. 2 dhe Nenin 30, par.1 të Ligjit për Rregullatorin e Energjisë, Nenin 32, par.3 të Ligjit për Energjinë Elektrike, Nenin 2, par. 2.1.2, 2.1.3 dhe 2.1.6 të Rregullave të Tregut, Nenin 8, par. 1 të Procedurës për Tregtimin e Energjisë Elektrike.

Komenti i KEK:

Që nga periudha e nënshkrimit të kontratave EFET GENERAL AGREEMENT me tregtarët dhe pas çdo tregtimi mujor, KEK në vazhdimësi ka njoftuar ZRRE-në (departamentin e Tregut) në baza mujore për energjinë e tregtuar: për sasi të, çmimet dhe kompanitë tregtare të cilët kanë realizuar tregtimin me KEK përgjatë muajit.

Në pjesën e dytë të vitit 2022, KEK ka shkëmbyer disa komunikime me ZRRE, ku nga kjo e fundit është kërkuar të ndërpresë tregtimin me operator të pa licencuar. Ne, duke u mbështetur në dispozita ligjore mbi bazën e parimit të reciprocitetit (neni 32 paragrafi 3 i Ligjit për Energji Elektrike ne fuqi 05-L-085) përcaktohet se “ 3. Licencat e lëshuara për tregtimin e energjisë elektrike në Palët tjera Kontraktuese të

Komunitetit të Energjisë **duhet të njihen në Kosovë**. Furnizuesit e tillë të licencuar do të kenë të drejtë të tregtojnë energjinë elektrike **pa pasur nevojë për licencë shtesë**. Tregtarët dhe furnizuesit e regjistruar në një Palë tjetër të Komunitetit të Energjisë kanë të drejtë të marrin pjesë në tregun e energjisë elektrike, sipas parimit të reciprocitetit dhe në përputhje me rregullat e aplikueshme të tregut, rregullat e balancimit dhe rregullat fiskale. KEK ka konsideruar se subjektet me të cilat kemi tregtuar energjinë elektrike, nuk kanë pas nevojë për licencim shtesë duke vlerësuar se të njëjtit janë të licencuar në shtetet e tyre ku janë themeluar dhe licenca shtesë ka qenë e pa nevojshme dhe se lidhur me tregtimin e energjisë kjo dispozitë mbizotëron cdo dispozite tjetër. Pretendimet tona i kemi paraqitur edhe në shkresën me numër 3982 të datës 27.06.2022 ku janë elaboruar në detaje secili pretendim i yni. Në këto pretendime, ZRRE-ja është përgjigjur me shkresën nr. 363/22 të datës 15.07.2022, ku ka theksuar se “bazuar në legjislacionin në fuqi, aktiviteti i furnizimit dhe tregtimit me energji elektrike mund të ushtrohen vetëm me Licence të lëshuar nga ZRRE për subjektet juridike që janë të regjistruara në Kosovë dhe se parimi i reciprocitetit për njohje licencash nuk mund të pretendohet për shkakun se Sekretariati i Komunitetit të Energjisë (SKE) ka iniciuar procesin e pranimit reciprok të Licencave të tregtimit me energji elektrike brenda shteteve anëtare të Komunitetit të Energjisë, por Vendimi i hartuar nga SKE nuk është aprovuar nga Këshilli i Ministrave (KE) të Komunitetit të Energjisë”. Gjithashtu, në këtë shkresë ZRRE-ja ka theksuar se “Duke u bazuar në parimin e Reciprocitetit ZRRE dhe Enti Rregullator i Energjisë në Shqipëri (ERE), në dhjetor të vitit 2021 kanë lidhur Marrëveshje Mirëkuptimi për njohjen reciproke të Licencave për Furnizim dhe Tregti me energji elektrike, dhe si rezultat i kësaj marrëveshje janë disa Licenca të lëshuar në Shqipëri të cilat janë pranuar edhe në Kosovë”.

Pavarësisht argumentimeve të cilët i kemi shkëmbyer me ZRRE-në, KEK konsideron se ka vepruar në pajtim me ligjin për energjinë elektrike nën 32. 3 por gjithashtu KEK gjithashtu ka marrë në konsideratë situatën e rënduar energjetike dhe tregtimi me numër më të madh të tregtarëve potencialisht do të sigurojë çmimet më të favorshme për KEK-un dhe mundësi më të mëdha për realizimin e tregtimit. Veprimet e KEK për këtë çështje kanë pas qëllim mbrojtjen e interesit të përgjithshëm, ngritje e transparencës dhe konkurrencës mbi bazën e mos diskriminimit në rrethanat e krizës energjetike e cila ka prekur çdo vend në Evropë me theks në rajon.

Gjithashtu fakt shtesë siq kemi potencuar edhe në shkresë është se tregtimi kryhet jashtë kufirit me Kosovën, (XME- XMK).

Ndërsa nëse ZRRE pretendon që të përdorë argumentet nga Ligji për rregullatorin, atëherë për zbatimin e tij sipas vlerësimit të vet duhet të kërkojë nga ana e tregtareve që të përmbushin kushtet të cilat ZRRE pretendon, përndryshe KEK ka pasur mundësi dhe ka zbatuar ligjin e energjisë elektrike për tregtimin e tepërcave konform nën 32.3.

Përgjigja e ZRRE në koment:

ZRRE ka analizuar përgjigjet e KEK në njoftimi e dërguar nga ZRRE, dhe mbetet në konstatimin e dhënë në përgjigjet e dëguara nga DTE si më poshtë:

Bazuar në legjislacionin në fuqi, aktiviteti i furnizimit dhe tregtimit me energji elektrike mund të ushtrohen vetëm me Licence të lëshuar nga ZRRE për subjektet juridike që janë të regjistruara në Kosovë, duke përfshirë edhe mundësinë që sipas parimit të reciprocitetit këto aktivitete të lejohen edhe pa Licencat e ZRRE-së për tregtarët të cilët kanë licenca në shtetet e tyre, e të cilat mund të

njihen në Kosovë vetëm pasi të plotësohen kushtet e përcaktuara në Rregullën për Ndryshimin dhe Plotësimin e Rregullës nr 07/2017 për Licencimin e Aktiviteteve të Energjisë në Kosovë.

Gjithashtu, KOSTT, në dhjetor të vitit 2020, pas nënshkrimit të marrëveshjes së kyçjes me ENTSO-E, i'u është drejtuar me email të gjitha palëve tregtare që operojnë në Kosovë, duke kërkuar nga ta që të licencohen konform legjislacionit në fuqi.

Nga këto që u thanë më lartë, ZRRE rithekson se KEK nuk ka ofruar argumente relevante për t'i kundërshtuar të gjeturat në Raportin e ZRRE-së, andaj "KEK nuk ka vepruar në pajtueshmëri me nenin 28, par.1 dhe par. 2 dhe nenin 30, par.1 të Ligjit për Rregullatorin e Energjisë, nenin 32, par.3 të Ligjit për Energjinë Elektrike, nenin 2, par. 2.1.2, 2.1.3 dhe 2.1.6 të Rregullave të Tregut, nenin 8, par. 1 të Procedurës për Tregtimin e Energjisë Elektrike".

Konstatimi i ZRRE:

- KEK SH.A., nuk e ka të aprovuar procedurën e brendshme të bazuar në funksionin e tyre në treg. Bazuar në këtë, tregtimi i energjisë elektrike pa procedurë të brendshme është në kundërshtim me Nenin 2, par. 2 i Procedurës së Tregimit të Energjisë Elektrike.

Komenti i KEK:

Lidhur me te gjeturën e cila ndërlidhet me procedurën e brendshme për tregtim të energjisë, vlenë të theksohet se KEK asnjëherë nuk ka pranuar kërkesë nga ZRRE se duhet ta hartoj procedurën e brendshme për shit-blerje të energjisë. Mirëpo, pavarishtë kësaj, KEK ka zhvilluar procedurë të brendshme për shit-blerje të energjisë dhe është në proces të aprovimit.

Përgjigja e ZRRE në koment:

Procedura e brendshme për tregtim të energjisë elektrike, është kërkesë ligjore sipas nenit 2, par. 2 i Procedurës së Tregimit të Energjisë Elektrike, e cila është obligative për të gjitha palët që nga aprovimi i kësaj procedure. Prandaj komenti i dhenë nga KEK nuk ofron asnjë argument i cili mund ta ndryshoj konstatimin e ZRRE në njoftim.

Konstatimi i ZRRE:

- KEK SH.A. ka përsëritur procesin e shitjes së energjisë elektrike edhe në raste kur ka pasur oferta Valide. Një veprim i tillë nga KEK SH.A. është në kundërshtim me Nenin 13, par. 1 i Procedurës së Tregimit të Energjisë Elektrike.

Komenti i KEK:

Gjatë procesit të tregimit të energjisë elektrike, për shkak të çmimeve shumë të ulëta të pranuar nga tregtarët, KEK për arsye komerciale ka vlerësuar se realizimi i këtyre ofertave do të ishte tepër i pafavorshëm kur është krahasuar me çmimet referente të tregut, andaj kemi përsëritur kërkesën për shitje me synimin që në raundin tjetër do të realizojmë shitjen me çmime më të favorshme. **Kjo ka rezultuar e suksesshme në disa raste pasi kemi pranuar oferta më të levërdishme.**

Përgjigja e ZRRE në koment:

ZRRE mbetet në qëndrimet e shprehura në Raportin e monitorimit dhe në përgjigjet e DTE-së, se përsëritja e procesit të shtijes së energjisë elektrike edhe në raste kur ka pasur oferta valide është në kundërshtim me nenin 13, par. 1 i Procedurës së Tregtimit të Energjisë Elektrike.

Konstatimi i ZRRE:

- KEK SH.A. gjatë përzgjedhjes së ofertave fituese nuk ka përdorur standard të njëjtë të përzgjedhjes në të gjitha rastet. Bazuar në këtë, përzgjedhja e ofertave fituese nuk është bërë në pajtim me Nenin 11 par. 10 dhe Nenin 12 par. 1 dhe 3 të Procedurës së Tregtimit të Energjisë Elektrike.

Komenti i KEK:

Stafi i KEK i cili merret me tregtimin e energjisë elektrike kryesisht ka qenë i përkushtuar që të përdoren standardet e njëjta dhe në përputhje me Procedurën për tregtimin e energjisë elektrike të miratuar nga ZRRE-ja. Vlenë të theksohet se stafi i këtij departamenti së në atë kohë kishte filluar aktivitetin e tregtimit dhe ishin në zhvillim e sipër. Ne çfarëdo rasti ishin ndërmarr masa korrigjues që lëshimet e mundshme të mos ndodhin tutje nga ajo kohë.

Përgjigja e ZRRE në koment:

ZRRE mbetet në qëndrimet e shprehura në Raportin e monitorimit dhe në përgjigjet e DTE-së, se përzgjedhja e ofertave fituese nuk është bërë në pajtim me nenin 11 par. 10 dhe nenin 12 par. 1 dhe 3 të Procedurës së Tregtimit të Energjisë Elektrike.

Konstatimi i ZRRE:

- KEK SH.A. duke shitur energji elektrike për KOSTT SH.A., për mbulimin e humbjeve në Veri të vendit, nën kushtet e marrëveshjes për mbulimin e humbjeve të sistemit ka vepruar në kundërshtim me Nenin 2 të Procedurës së Tregtimit të Energjisë Elektrike, pasi që në procedurë përcaktohet që tregtimi i energjisë elektrike duhet të i nënshtrohet tregut të lirë dhe konkurrues.

Komenti i KEK:

KEK fillimisht pas vendimit V_909_2017 të ZRRE-së dhe de rregullimit të çmimeve të KEK, ka realizuar një marrëveshje për furnizim me energji elektrike ndërmjet KEK dhe KOSTT. Në kuadër të kësaj marrëveshje KOSTT është furnizuar me energji elektrike për mbulimin e humbjeve teknike dhe atyre për veri. Ndërkohë, pas vendimit të Gjykatës kompetente për pezullim (mos mbulimin e humbjeve të veriut me tarifata e konsumatorëve) ky aktivitet është ndërprerë nga të dyja palët.

Duke marrë për bazë interesin shtetëror dhe mundësin që ti dilet në ndihmë sistemit elektroenergjetik pas situatës së krijuar me devijimet e KOSTT dhe reagimet e ENTSO-e karshi KOSTT dhe Qeverisë së Republikës së Kosovës, me anë të një vendimi të ish-Kryeministrit të Republikës së Kosovës z. Haradinaj, i është lejuar KOSTT-it që të marrë energjinë e KEK-ut (Tepricat) për ti minimizuar devijimet e sistemit për

shkak të humbjeve në veri. Në lidhje me këtë, atëherë kur është vë në rrezik rrjeti transmetues me devijimet përkatëse, Qeveria e Republikës së Kosovës kishte ndarë mjete financiare për KOSTT për të mbuluar humbjet në këtë pjesë të Kosovës me qëllim të eliminimit të devijimeve në sistem. Në këtë rast KEK ka vepruar në parim e marrëveshjes dypalëshe me KOSTT pasi që bëhet fjalë për humbje që i shkaktohen KOSTT dhe me qëllimin që ti dilet në ndihmë në situatën e krijuar pas pavarësimit të KOSTT dhe anëtarësimit në rrjetin e transmetuesve evropian.

Vlen të theksohet se përgjatë procesit të monitorimit KEK është informuar nga ZRRE-ja që ky aktivitet nuk është në harmoni me procedurën e tregtimit, atëherë KEK nga muaji Gusht 2022 ka ndërprerë furnizimin e KOSTT me energji për mbulimin e humbjeve të Veriut.

Përgjigja e ZRRE në koment:

ZRRE ka analizuar përgjigjet e KEK në njoftimi e dërguar nga ZRRE, ku ZRRE konstaton se KEK nuk ka ofruar argumente shtesë që do ta ndryshonte konstatimin e dhënë në përgjigjet e dërguara nga DTE si më poshtë:

KEK nuk ka ofruar argumente në të gjeturën e raportit, meqë shkresën në të cilën i'u është referuar KEK, thuhet: "për më tepër tani po ju drejtohem me kërkesë për shqyrtimin e mundësisë për realizimin e programit të kompensimit të Kosovës – kthimit të borxhit nga regjioni, pra kthimit të energjisë së tërhequr për gjatë muajve dhjetor 2017, janar dhe shkurt 2018". Nga kjo shihet se shkresa që është referuar KEK nuk ka të bëjë me energjinë për mbulimin e humbjeve në veri të vendit, por me kthimin e energjisë së tërhequr nga interkoneksioni përmes programit të kompensimit. Për më tepër, pjesa e marrëveshjes mes palëve që ka të bëjë me humbjet e sistemit, pas Aktvendimit të Gjykatës kompetente, nuk duhet të vlej dhe palët nuk mund ta shfrytëzojnë një marrëveshje për humbje të sistemit për të tregtuar energji për pjesën veriore të vendit.

Konstatimi i ZRRE:

- KEK SH.A. – Gjenerimi ka nënshkruar marrëveshje për shitje të energjisë elektrike me KEK SH.A.– Furnizuesin për ofrimin e shërbimit të furnizuesit të mundësisë së fundit, duke mos ju nënshtruar kushteve të konkurrencës dhe procedurave të tenderimit. Bazuar në këtë, nënshkrimi i kontratës për shit-blerje të energjisë elektrike në këtë mënyrë, bie në kundërshtim me Nenin 22, par.5 të Ligjit për Energji Elektrike.

Komenti i KEK:

Fillimisht duhet të merret për bazë afati kohor tepër i shkurtër për faktin që ZRRE-ja ka marrë vendim për fillimin e aktivitetit si Furnizues i Mundësisë së Fundit (KEK) me efekt të menjëhershëm (sot për nesër). Duke mos pas përvojën adekuate për të kryer funksionin e Furnizimit dhe faktin që nuk kishim kohë të mjaftueshme që KEK Furnizimi të përgatitet për realizimin e të gjitha aktiviteteve të nevojshme për realizimin e këtij detyrimit, në mënyrë të menjëhershme si presion ndaj KEK-ut janë ndërmarrë këto veprime që KEK Furnizimi ka realizuar marrëveshje me KEK Gjenerimin.

Për më tepër, KEK është obliguar që të mbuloj furnizimin me energji elektrike si Furnizues i Mundësisë së Fundit për një konsumator me rëndësi strategjike për vendin, ku mosfurnizimi me energji elektrike do të kishte efekt negativ shumë të madh, dhe meqë kërkesa për konsum ka qenë më e vogël se 2 MWh, KEK ka vlerësuar se nuk do të ishte problem nëse realizohet furnizimi në këtë format. KEK kërkon nga ZRRE që në të ardhmen të mos ndodh kjo praktikë për ta ngarkuar KEK-un me obligimin e aktivitetit të Furnizuesit të Mundësisë së Fundit një ditë para, por të njoftohemi në kohë të mjaftueshme me qëllim që ti përmbushim të gjitha procedurat e nevojshme të cilat kërkojnë kohë për tu realizuar.

Si përfundim pas reagimit të ZRRE-së që ky aktivitet nuk është në harmoni me procedurën e tregtimit të energjisë elektrike, KEK në mënyrë të menjëhershme ka ndërprerë këtë aktivitet me KEK Furnizimin dhe njëkohësisht ka njoftuar ZRRE-në për ndalimin e këtij aktiviteti.

Përgjigja e ZRRE në koment:

ZRRE mbetet në konstatimin e dhënë më herët se KEK me marrjen e licencës nga ZRRE ka pranuar edhe obligimin e Furnizuesit të mundësisë së fundit (FMF) konform legjislacionit në fuqi, prandaj do duhej të vepronte konform dispozitave ligjore.